

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

90. An si quis percutiat baculo, ense, &c. aliquem in Ecclesi, debeat hanc
circumstantiam in confessione explicare? Et quid est dicendum, si
percusso, vel occisio hominis in Ecclesia fiant cum ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

habens malitiam sacrilegij. Ex part. 9 tr. 9. & Misc.
4. Ref. 5.

Sup. hoc in §. 1. **A**ffirmativam sententiam docet Reuerendissimus Magister Candidus, tom. 2. *disquisit. 24. art. 23. dub. 38. num. 40.* vbi sic ait: Improbabilissimum est asserere fornicationem, siue feminis effusionem occulte admittam in loco sacro non habere malitiam lethalem sacrilegij, atque ita loci circumstantiam, non esse necessariam tunc confitentiam; quia per talem culpam ex natura facti, & per se polluitur Ecclesia, licet non teneamur abstinere a celebratione in ea, dum occulta manserit. Tum, quia abique nouo actu, nouaque culpa incipit Ecclesia esse polluta, vbi primum de praterita culpa constitit per famam, aut fornicantium confessionem, iuxta *cap. significasti, de Adult.* Et hanc sententiam docet etiam nouissime Magister Serra tom. 2. in *p. 2. D. Thome, quast. 62. art. 2. dub. 2.* sic asserens:

* Sup. his in Ref. 1. nor. praterita §. Sed ad lin. 6.

* Hinc colligitur ratio ob quam blasphemare, vel loqui turpia in Ecclesia non habet malitiam sacrilegij, sicut illam habet effusio feminis, aut sanguinis: quia scilicet illa non sunt, sicut hæc lege Ecclesiastica prohibita sub motiuo, & ratione, aut intuitu Religionis. Quidam limitant hoc ad notoriam feminis, aut sanguinis effusionem: nam cum solum per eam quæ notoria est, violetur locus sacer, non est peccatum peculiare sacrilegij, cum effunditur semen, aut sanguis occulte in Ecclesia. Hanc tamen limitationem & doctrinam alij falsam esse dicunt: tum quia licet concedi possit Ecclesiam ob occultam pollutionem non debere expiari; admitti tamen non debet, propter illam non pollui aut violari: nam in *cap. Ecclesis, de Consecrat. dist. 1.* dicitur Ecclesiam pollui, aut sanguinis effusione, aut cuiuscumque semine, & *cap. Significasti, de Adulteriis*, præcipitur, vt reconcilietur Ecclesia, in qua mulier secretum adulterium cum Presbytero quodam commiserat, illudque postea publicauit, & falsa est: at non fuit Ecclesia violata, & polluta, per talem publicationem; nam hæc solum fuit violationis manifestatio: ergo per secretam pollutionem. Vnde sicut licet non teneamur vitare eum, qui secretò percussit Clericum, quovisque percussio sit notoria; id tamen non est, quia propter publicationem, incidit in excommunicationem, sed quia non tenemur vitare nisi notorium percussorem; ita licet Ecclesia per effusionem feminis occultam violetur, expianda non est quovisque publicetur, quia solum expianda est quando notum est fuisse violatam. Tum etiam quia licet verum esset, secreta pollutione non violari Ecclesiam; adhuc dici non posset illam non esse sacrilegium; quia Ecclesia illam prohibet sub motiuo, & ratione, seu intuitu Religionis; vnde sicut furtum rerum sacrarum Ecclesie, quamvis occultum sit, & illo non violetur Ecclesia, est sacrilegium: ita & secreta feminis effusio; ad rationem enim sacrilegij facta est, si fiat contra sanctitatem ad quam Ecclesia consecratur, consecratur autem vt sit immunis ab omni violentia, & immunditia venerea per feminis effusionem: ergo, &c.

* Alibi in Ref. annot. primæ huius Ref.

2. Verum, licet ego huic sententiae adhæream, puto tamen sententiam negativam non esse notam improbabilitatis inuendam; nam illam docuerunt, vt * alibi notavi, duo lumina Academia Salmanticensis, & Complutensis, Gabriel Vasquez, & Basilius Pontius, Gigantes Theologiæ Scholasticæ, & Moralis, ac ingeniorum ætatis nostræ Principes. Et ideo hanc sententiam docet etiam post illos Caspensis in *Cur. Theolog. moral. tom. 1. tract. de Peccatis disputat. 2. sect. 3. num. 20.* Quia cum huiusmodi actus fiant in

loco sacro ex natura rei non est specialis circumstantia in confessione explicanda, quando non sunt ex motiuo Templum in honorandi: alias oscula, & caetera, & turpia colloquia duplicem habent malitiam, quod ipsi negant: tantum ergo ea malitia competit ex prohibitione Ecclesiastica; prohibitio autem Ecclesiastica tantum eam feminis effusionem prohibet in loco sacro: quia Ecclesia ita violatur, vt egeat reconciliatione; non autem eger nisi quando publica est: ergo tantum ea habet speciem sacrilegij, & non alia. Itaque hanc sententiam tanquam probabilem admittit sapientissimus Ouiedo in *part. 2. D. Thome, tract. 6. controu. 5. punct. 3. §. 9. num. 64.* Et me citato tres alij docti recentiores, Trullench in *Decalog. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 7. num. 11.* Caramuel in *Regul. D. Benedicti, disput. 66. conclus. 12. num. 1017.* & Bassæus in *Flor. Theol. mor. verb. Sacrilegium. 11. num. 3.* Igitur in præsentia difficultate libenter adhaereo, vt dixi, affirmatiuæ sententiæ Magistri Candidi, & Serræ tanquam communiori, nego tamen negatiuam Pontij, Vasquez, & aliorum esse improbabilem. Vnde nouissime me citato dixit Leandrus de *Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 8. quast. 9. num. 11.* Magistrum Candidum sententiam negatiuam vocasse improbabilissimam; vbi addit me merito illam tanquam probabilem admisisse.

RESOL. XC.

An si quis percutiat baculo, ense, &c. aliquem in Ecclesia, debeat hanc circumstantiam in confessione explicare?

Et quid est dicendum, si percussio, vel occisio hominis in Ecclesia fiat, cum effusione sanguinis?

Et asseritur Ecclesiam multis pollui; & pro prædicto aliqui casus adducuntur in textu huius Resolutionis, in quibus deciditur, quando Ecclesia polluitur, necne? Ex part. 11. tract. 5. & Misc. 4. Ref. 44.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Fagundez in *precept. Eccles. precept. 2. lib. 6. cap. 4. n. 14.* vbi sic ait: Effusio peccaminosa sanguinis humani, homicidium iniustum, iniusta percussio, vulneratio, mutilatioque, si fiant in loco sacro, & mortalem culpam attingant, etiam si sine sanguinis effusione contingant, sacrilegia sunt, & ideo circumstantia loci sacri necessariò est confitenda, & si effundatur sanguis, necessariò locus sacer est purificandus. In qua tamen quantitate dicitur infra *num. 18.* Et ratio est: quia hæc omnia aduersantur sanctitati loci, & ideo directè fit iniuria loco sacro: sicut enim violenta extractio hominis è loco sacro est ingens sacrilegium: quia directè aduersatur immunitati Ecclesie, & loci sacri, sic iniuriola percussio, & homicidium, cum hæc directè aduersentur immunitati loci sacri, atque immunitati illius. Ita illes cui adde Iacobum de Grassis in *decis. lib. 2. c. 27. n. 19. & 20.*

2. Sed merito hanc sententiam refellit Cardinalis Lugo de *penitent. disput. 16. sect. 10. num. 468.* sic asserens: Sextò dubitatur de sanguinis effusione: Quando contra hat materiam sacrilegij grauis ratio loci, breuiter dicendum est hominis occisionem in Ecclesia, vel percussioem cum effusione sanguinis contrahere eiusmodi malitiam: hæc enim causant Ecclesie violationem, de quo dixi *dist. disp. 20. deucharistia sect. 2.* Percussio autem grauis sine occisione, & sanguinis effusione, sicut non violat Ecclesiam, sic nec affert illam speciem grauem sacrilegij, quod oportet obseruare contra Fagundez.

gunde. vbi dicit percussione grauem etiam sine effusione sanguinis afferre illam malitiam grauem sacrilegij explicandam: pro qua citat Nauarrus, Syluestrum, Henriquez, & alios, qui id minime dicunt: loquuntur enim expressè de homicidio, aut vulnere cum sanguinis effusione. Et quidem cum non inueniatur Ecclesie prohibitio circa hoc, nisi in illis duobus casibus: absque fundamento extenditur ad illud tertium de percussione absque effusione sanguinis. Hæc Lugo, & post illum Marchinus, qui ponens casus, in quibus violatur Ecclesia, sic asserit de Sacrament. Ordinis tract. 3. part. 3. cap. 10. num. 7. Dico, Ecclesiam multis pollui. Et primò per homicidium voluntarium iniuriolosum, d. cap. proposuiti de consecratione Ecclesie, distinet. 1. Vnde excipitur homicidium casuale factum ex stultitia, factum in propria vitæ defensionem cum moderatione inculpatae tutelæ, & quando vulnus inflictum est extra Ecclesiam; quamuis mors in Ecclesia sequatur: secus si vulnus etiam sine sanguinis effusione fit intra Ecclesiam; quamuis mors extra Ecclesiam sequatur: polluitur Ecclesia; quia causa homicidij efficax fuit intra Ecclesiam consummata. Quod si aliquis existens in Ecclesia alium foris existentem sclopo occidat, non polluit Ecclesiam: quia non consummatur actio externa occisionis in loco sacro, sed extra illum: quamuis à loco sacro progrediatur; non est tamen intra illum facta. Secus dicendum, si quis existens extra Ecclesiam, aliquem intra Ecclesiam occidat scienter: quia iniuria facta est Ecclesie, & eadem doctrina est applicanda ad casus effusionis sanguinis, intra, vel extra Ecclesiam factæ. Violatur etiam Ecclesia per suspendium factum intra Ecclesiam, non supra Ecclesiam, tectum, aut ad Ecclesie parietes exteriores: non tamen sententia Iudicis intra Ecclesiam de suspendendo aliquo polluit Ecclesiam; secus dicendum de occisione Martyris intra Ecclesiam, quæ ex parte persecutoris fuit iniusta, & Ecclesie iniuriola, & ideo non violat Ecclesiam contusio carnis, & ossium fuste, ense, baculo, sine sanguinis effusione, quando non est mortifera, seu quando mors actu non sequitur, non polluit Ecclesiam secundum Nauarrum in man. cap. 27. numero 256. & omnes Doctores. Ratio est, quia Ecclesia polluitur vel homicidio, vel sanguinis effusione; quorum neutrum hic interuenit. Quinimò Suarez d. sect. 4. docet, contusionem inferentem mortem, factam intra Ecclesiam, dummodo mors in Ecclesia non sequatur, non illam violare: quia nec ibi interuenit sanguinis effusio, nec homicidium, quod sequitur extra locum sacrum. Quam opinionem probabilem vocat Fagundez d. c. 14. n. 13: quamuis ipse in Nauarri sententiam descendat, quam ego etiam iudico probabiliorē hac ratione: quia, licet mors sequatur extra Ecclesiam, tamen causa efficax illius fuit intra Ecclesiam consummata, quod sufficit ad Ecclesie violationem, cum illa actio fuerit Ecclesie iniuriola, & mortem per se inferens.

3. Secundò, polluitur Ecclesia per voluntariam sanguinis effusionem cap. si Ecclesia, de consecr. distinet. 1. Vnde excipitur effusio sanguinis in modica quantitate: quia effusio magnam quantitatem significat. Secundò, excipitur effusio iocosa, etiam in magna quantitate; quia per istam nulla Ecclesia grauis iniuria inferitur, & vniuersaliter, nisi percussio facta, sit ita grauis, vt ad culpam lethalem accedat, minime violat Ecclesiam. Tertio, excipitur effusio sanguinis etiam lethifera, seu grauis, & in magna quantitate; quæ de naso profuerit pugno, alapa, & similibus: quia natus est orga-

num sanguinis facile ab hac parte fluentis, vt post alios dicit Graffius decif. aureor. lib. 2. cap. 48. num. 25. Quarto, excipitur percussio grauis facta pugno, alapa, virga, baculo intra Ecclesiam, ex qua nec vulnus, nec mors, nec sanguinis effusio oritur: quia, licet hæc actio sit peccatum lethale, non violat tamen Ecclesiam. Ita Fagundez, in quibus vltimis verbis clarè nostram sententiam docet; videlicet percussione de qua loquimur non esse sacrilegium, vnde hanc circumstantiam non esse in confessione explicandam; quam sententiam tenet etiam Leander de Sacrament. tom. 1. tract. 8. dist. 8. §. 4. 9. 6. qui etiam §. 8. notat (non vt dixit Marchinus vbi supra) quod non committit sacrilegium, qui existens in Ecclesia, alium foris existentem, telo, aut sclopo occidit.

4. Quia non consummatur peccatum, nec actio occisionis in Ecclesia sed extra illam. Secus autem dicendum, si quis existens extra Ecclesiam, aliquem intra Ecclesiam occidat scienter. Quæ doctrina applicanda est ad casum effusionis sanguinis intra, vel extra Ecclesiam factæ.

RESOL. XCI.

An si quis peccauit cum muliere habente votum virginis pro prima copula, & non vltima, teneatur explicare tactus, & oscula post copulam cum ipsa sequuta?

Et dubium est, an oscula & tactus, qua copulam subsequuntur, nouam aliam malitiam contineant, & in confessione ob hanc rationem explicari debeant?

Et notatur delectationem, aut gaudium de copula habita immediatè post illam, nouam malitiam non addere, neque in confessione necessario explicandam. Ex part. 1. tract. 5. & Misc. 5. Resol. 41.

§. 1. **D**ubium est, an oscula, & tactus quæ copulam subsequuntur nouam aliam malitiam contineant, & in confessione ob hanc rationem explicari debeant, vel eandem malitiam habeant, quam præcedens copula habuit, & ita non sit necessarium illam in confessione explicare? Nouam malitiam continere in confessione explicanda, affirmat Suarez disput. 22. de penitent. sect. 5. Valquez tom. 4. in 3. part. disput. 92. dub. 5. num. 35. Cotechin disput. 7. de penitent. dub. 7. Magis placet opposita sententia, affirmans eandem malitiam cum copula præcedenti continere, & ita in confessione non esse necessariò explicandam. Ratio est: quia huiusmodi actiones, quando ex intentione operantis ad aliam copulam non ordinantur, prout immediatè post copulam exercitæ, pertinent ad accidentalem consummationem actus præcedentis, seu copulæ præhabite, post quam valde connaturaliter sequuntur.

2. Hanc sententiam ego olim docui, & docent Doctores, quos adducit, & sequitur me etiam citato Leander de Sacram. tom. 5. tract. 5. disput. 8. §. 6. quest. 8. quibus adde Ouiedum c. 2. D. Thom. §. vlt. Ref. 120. & in Ref. 165. §. 1n Ref. 42.

Docuit in Ref. quæ hic sunt infra §. 6. Ref. 119 & in §. 6. quest. 8. quibus adde Ouiedum c. 2. D. Thom. §. vlt. Ref. 120. & in Ref. 165. §. 1n Ref. 42.

addens id esse verum, etiam si magna intercesserit interruptio temporis inter copulam, & consequentia ad illam: dummodò ad alia negotia, qui commisit fornicationem, non se diuertat, sed in eodem statu & situ permaneat, detinens feminam ad deosculandum illam, & colloquendum: vel si fortè femina discessit, ex vtriusque conuentione, expectet reditum ad iterum deosculandum

naso, in Ref. 1. not. præteritæ in fine §. 2. à verè. Ita Fagundez, & seq. & in to. 9. tr. 1. Ref. 133.

Quamuis non plene super his, sed pro gaudèda immunitate Ecclesie si placet in to. 9. tr. r. lege Ref. 74. & alium verèius primæ not. & signatè sup. hoc ibi in fine §. 2.

TION
era
1011
III